

קביעות

במשנה ובהלכה היומית

לקבלת העלון במייל: office@kviuta.org

פר' ואתחנן (נחמ) - עקב תשפ"א • גליון 578

ההלכה היומית		המשנה היומית		
ש"ע א"ח		סדר טהרות • מקואות		
יום	תאריך	פרק	משנה	סימן
ד	יב אב	י	ז-ח	קכח א-ג
ה	יג אב	א	א-ב	קכח ד-ו
ו	יד אב	א	ג-ד	קכח ז-ט
שב"ק ואתחנן				
א	טז אב	א	ה-ו	קכח י-יב
ב	יז אב	ב	א-ב	קכח יג-טו
ג	יח אב	ב	ג-ד	קכח טז-יח
				קכח יט-כא

בפתח השער

כמו זה...

החמור עליו יִשְׁבוּ פֶסַע בְּאִשׁוֹתַי. עֲלֵיהֶם לִגְמֹא עוֹד קִילוֹמֶטְרִים רַבִּים עַד שְׂרָגְלָם תִּדְרֹךְ עַל מִפְתָּן בֵּיתָם.

"אָבֵא! - אָמַר יוֹסֵי בֶן הֵ-7 - "בּוֹא נַעֲצֹר לְכַמָּה יָדְיוֹת. אֲנִי רוֹצֵה לְנוֹחַ קֶצֶת!".

הֵם עֲצְרוּ. אָבֵא קָשַׁר אֶת הַחֲמוֹר לְגִזְעַ עֵץ, וְזָרַק לְפָנָיו פֶּמָּה וְזָרְדִים לְמֵאֲבָל, וּפְנֵה לְשִׁבְתָּ.

יוֹסֵי הִבִּיט סָבִיב בְּטַקְרָנוֹת יְלִדוֹתַי מִתּוֹקָה, בּוֹלֵעַ בְּמִבְטֹו אֶת הַטִּבֵּעַ הַמְדֻהָּיִם שֶׁסָּבַב אוֹתוֹ.

הַעֲמֵק בּוֹ יִשְׁבוּ הָאֵב וּבְנֵו מִקֹּף הָיָה בְּהָרִים וּבְעֵצִים, וְהַמְרָאָה שֶׁנִּשְׁקָף מִמְקוֹם מוֹשְׁבָם הָיָה פְּשׁוּט נִפְלָא.

"אִיזָה כִּיף פֶּאָנוּ! - קָרָא יוֹסֵי בְּהַתְלַבּוֹת - "כֹּל-כֹּף יִפָּה וּמִקְסִים בְּמִקוֹם הַזֶּה, אָבֵא!".

הַחֲלֵק הַשְּׁנִי שֶׁל דְּבָרָיו נֶאֱמַר בְּצַרְחָה, מֵאַחַר וְיוֹסֵי הִנְלָהֵב הָיָה כֹּה לְהוֹט וּמִקְסִים מִהַמְחִזָּה שֶׁסָּבִיבוּ, עַד שֶׁלֹּא שָׁם לֵב לְעֲצַמַת קוּלוֹ.

"כֹּל-כֹּף יִפָּה וּמִקְסִים פֶּאָנוּ! - הוּא צִעַק, וּמִשׁוֹם-מִקוֹם חֲזָר אֵלָיו הַד': "מִקְסִים פֶּאָנוּ, מִקְסִים פֶּאָנוּ!".

יוֹסֵי לֹא הִבִּין מֵהֵיכָן מֵגִיעַ הַקוּל. מֵהֵיכָן בּוֹקֵעַ הַהַד'!

"אָבֵא! - פְּנָה יוֹסֵי אֶל אָבִיו - "מִי צִעַק אַחֲרַי

« המשך בעמוד ג' »

רץ למשנה

לימוד המשנה - חוק ולא יעבור

רבינו הגדול מרנא ורבנא הגאון רבי יהודה ליווא בר בצלאל זלה"ה [מהר"ל מפראג], שנתעסק בישיבה והרביץ תורה לרבים במדה הגדולה היא מדת הגמרא כמפורסם, הדר דרש 'לרוץ למשנה', עד שנתחברו חבורות חבורות כתות כתות מלכי, מאן מלכי רבנן, ומתעסקין יום יום... מפרקי המשניות, וחזורין חלילה חלילה, ומאת ה' היתה זאת, חוק ולא יעבור.

(תוספות יום טוב, הקדמה למשנה הקדמה)

הקדמה למסכת מקואות ומי גבים

מסכת מקואות פרק א'

בריש מסכת מקואות שנינו שש דרגות של 'מקואות' בכח טהרתם, [מקוה' הוא לשון של כינוס מים, וכמו שנאמר (בראשית א'; י) 'ולמקוה המים קרא ימים'], והדרגה הפחותה של מקוה היא 'מי גבים' [או 'מי גבאים'], שאין בו שיעור ארבעים סאה מים ולכן אין כחו לטהר טמאים, אמנם אינו מקבל טומאה מאחרים.

וצריך להקדים כמה הקדמות:

מעין ומקוה - מעין [מים היוצאים מן האדמה ונובעים מחמת כח שמולכים] ומקוה [מים מכונסים של מי גשמים] בכחם לטהר אדם או כלי טמא, שנאמר (ויקרא י"א, ל"ו) 'אך מעין ובור מקוה מים יהיה טהור'.

שיעור מעין ומקוה - למעין אין שיעור, אלא כל שהדבר הטמא מכוסה במים, עלתה לו טבילה, [אך יש אומרים שלאדם צריך ארבעים סאה], אמנם למקוה יש שיעור, לטהר אדם ארבעים סאה ולטהר כלים רביעית מים, ומדרבנן ביטלו את המקוה של רביעית, [כדי שלא יהיה חילוק בין טבילת גופו לטבילת כלים (תלמידי רבינו יונה ברכות מ"א א' מדה"ר)].

מי גשמים ולא מים שאובים - מקוה שיש בו ג' לוגין מים שאובים פסול מדרבנן, ודוקא כשנפלו בתחילה למקוה שהיו בו פחות מארבעים סאה, שהרי אם נפלו למקוה שיש בו ארבעים סאה, המים השאובים עצמם הוכשרו להיות מי מקוה מדין השקה, עי' לקמן. ונחלקו הראשונים (עי' ר"ש) כשכל המקוה, או רובו, מים שאובים, אם פסול מדאורייתא, שדרשו חכמים ממה שנאמר 'אך מעין ובור מקוה', שבור דומיא דמעין, מה מעין בידי שמים אף מקוה בידי שמים, ולא מים שאובים שיש בהם 'תפיסת ידי אדם', ויש שפירשו שהכוונה למקוה שכולו, או רובו, מים שאובים, ופסול מדאורייתא, ויש שפירשו שהכוונה למקוה שיש בו ג' לוגין מים שאובים שפסול מדרבנן, וקרא אסמכתא בעלמא.

השקה - מים טמאים, או מים שאובים, או מקוה פחות מארבעים סאה, שמחוברים למקוה שיש בו ארבעים סאה, נעשו חלק מהמקוה והם עצמם נעשו מי מקוה כשרים. רש"י (חולין כ"ו ב') ביאר שהשקה מועילה למים כמו שזריעה מועילה לפירות טמאים, שאחרי שנזרעו בקרקע, פקעה טומאתם, וז"ל, נותנן בכלי ומשקען במי המקוה עד שנושקין המים והוי חיבור, ובטלי לגבי מקוה כתרומה טמאה שזרעה בקרקע, שבטלה טומאתה והיא טהורה, עכ"ל, והטעם שתרומה טמאה שזרעה בקרקע בטלה טומאתה, ביארו הר"ש והרא"ש בתרומות (פ"ט מ"ז) משום שפקע ממנה שם אוכל, וכן הוא גם במים טמאים, ובמים המחוברים אליו מדין השקה, שהם טהורים מפני שאין עליהם שם משקה, עי' לקמן.

1. טבילה בכלים הנקנים מן הגוי צריך ארבעים סאה מדאורייתא לדעת רוב הפוסקים (עי' ב"י יו"ד טהרות היא טהרת כלים טמאים.

הלימוד השבוע מוקדש לע"ג
 רם בן יששכר ושפרה ז"ל
 נלב"ע יז אב תשע"א

הלימוד השבוע מוקדש לע"ג
 ה' אבא פנחס בן משה (אהרן) ז"ל
 נלב"ע טו אב תשמ"ד

להפיץ את האור

בשותפות של 54 נח בחודש

תזכה להחזיק מוקד של עלוני המבחנים השבועיים באיזור שתבחר.

ניתן לתרום במערכת הטלפונית: 072-332-3020 שלוחה 6,

וכן בכל עמדות נדרים פלוס וקהילות ברחבי הארץ.

מערכת

השיעורים והמבחנים הממוחשבת:

072-332-3020

להנצחות ותרומות להצלחה לע"ג יקירך התקשר:

072-272-2200

מבחן שבועי במשנה / 278

מסכת טהרות ז' - מסכת מקוואות ב, ד

א. הממלא חביות מן הבור על ידי מחץ [ולא בדיק מקורם], ונמצא שרץ באחת מן החביות, מה הדין?

1. כולן טהורות | 2. היא טמאה בלבד.
3. היא וכל הבאות אחריה טמאות.
4. כולן טמאות.

ב. במי גבאים - באיזה מקרה לא נטמא הטהור (הכלי/האדם/הככר)?

1. שתי טמא ואח"כ מילא בכלי טהור.
2. מילא בכלי טמא ואח"כ מילא בכלי טהור.
3. נפלו מים טמאים ואח"כ שתי הטהור.
4. שתי טמא ואח"כ נפל ככר של תרומה ולא הדיח.

ג. במי גבאים - באיזה מקרה נטמא הטהור?

1. מילא בכלי טמא ואח"כ נפל ככר של תרומה והדיח | 2. שתי טמא ואח"כ שתי טהור.
3. נפלו מים טמאים ואח"כ מילא בכלי טהור.
4. כל התשובות נכונות.

ד. אימתי חיישינן שאדם טמא שתי ממי גבאים הנמצאים בדרך?

1. כל שעת הגשמים.
2. בשעת הגשמים, במי גבאים הקרובים לעיר.
3. כשפסקו הגשמים, במי גבאים הקרובים לעיר.
4. בין בשעת גשמים בין פסקו גשמים, בין קרובים בין רחוקים, אך רק אם השיירות ההולכות בדרך רחוקה עברו שם.

ה. מי תמציות שלא פסקו, באיזה מקרה נטמא הטהור?

1. שתי טמא ואח"כ שתי טהור | 2. שתי טמא ואח"כ נפל ככר של תרומה ולא הדיח.
3. שתי טמא ואח"כ נפל ככר של תרומה והדיח.
4. אף לא תשובה אחת נכונה.

ו. מה מטהר רק באשבורן ולא בזוחלין?

1. רק מקוה | 2. מקוה, ומים מוכין.
3. מקוה, ומעיין שממיו מועטין ורבו עליו מים שאובין | 4. מעיין שממיו מועטין ורבו עליו מים שאובין, ומים מוכין.

ז. מה מטהר גם בזוחלין?

1. רק מעיין | 2. רק מעיין, ומעיין שממיו מועטין ורבו עליו מים שאובין | 3. מעיין, מים מוכין, ומעיין שממיו מועטין ורבו עליו מים שאובין.
4. רק מעיין, ומים מוכין.

ח. להלכה! טמא ספק טבל ספק לא טבל, מה דינו?

1. בין טמא דאורייתא בין טמא דרבנן - טמא.
2. בין טמא דאורייתא בין טמא דרבנן - טהור.
3. טמא דאורייתא - טמא. טמא דרבנן - טהור.
4. ברשות היחיד - הכל טמא. ברשות הרבים - הכל טהור.

ט. ספק נפלו ג' לוגין מים שאובים במקוה חסר, או ודאי נפלו וספק אם יש במקוה ארבעים סאה ספק אין בו, מה דין המקוה?

1. טהור | 2. טמא | 3. ספק נפלו - טהור. ודאי נפלו וספק אם יש ארבעים סאה במקוה - טמא.
4. הפוך מ-3.

י. להלכה! מהו שיעור מים שאובים לפסול את המקוה [שאינו בו ארבעים סאה] בתחילה ובסוף?

1. בתחילה - רביעית. בסוף - ג' לוגין.
2. הפוך מ-1.
3. בין בתחילה בין בסוף - רביעית.
4. בין בתחילה בין בסוף - ג' לוגין.

השקה מועילה רק במקוה שיש בו שיעור מים כדי לטהר, ולכן במקוה של מי גבים אינה מועילה השקה, ואע"פ שהשקה אינה 'מטהרת' את המים, אלא המים הטמאים מתחברים למקוה וממילא דינם כמותו, וא"כ לכאורה היה נראה שכיון שמי גבים אינם מקבלים טומאה, גם המים המחוברים אליהם יהיו כמותם וייטהרו, אמנם אינו כן, שלא בטל שם משקה עד שהמים מחוברים ל'מקוה', שהוא מהות אחרת שבכחו לטהר ולא סתם כינוס מים, כמו שקרקע עולם היא מהות אחרת ולא סתם מקום הנחת פירות.

מים מחוברים אין עליהם שם משקה - במשניות במסכת מכשירין (ע"י פ"ד מ"ו ועוד) מבואר שמים מחוברים, דהיינו מי גשמים או מי מעיין שנקוו למקום אחד על הקרקע, אין עליהם שם משקה ואינם מכשירים אוכלים לקבל טומאה אפילו אם אדם ניחא ליה בהם, ולדעת הרבה ראשונים (ר"ש ורע"ב מכשירין סופ"ה, רא"ש טהרות פ"י מ"ה, תורא"ש חולין ל"ג ב', גר"א פ"ד מ"ב) כל שאין עליו שם משקה לענין הכשר, אין עליו שם משקה לקבל טומאה, ומטעם זה מי גבים אינם מקבלים טומאה (חידושי הגר"א, וע"ע רא"ש טהרות פ"ה מ"ט). אמנם אחרי שהמים נתלשו לרצון ואדם רוצה להשתמש בהם לצורך דבר תלוש, חל עליהם שם משקה.

והנה טיפה של מים טמאים שנופלת לתוך חבית גדולה של מים טהורים, כל המים נטמאים, ואין אומרים שהטיפה הטמאה בטילה במים הטהורים, [ונראה הטעם משום שדין ביטול נלמד מדין רוב, כמו שכתב רש"י בחולין (צ"ח ב'), וכל עיקר דין רוב הוא במקום שאין הדין ברור, כגון ספק או שצריך לקבוע דין אחד לכל התערובת ע"פ רוב, וא"כ במקום שיש דין אמיתי של טומאה והדין ברור, לא נאמר כלל פרשת רוב, ולכן הטיפה הטמאה מטמאה את שאר המים ואינה מתבטלת בהם]. אמנם טיפה טמאה שנופלת לתוך מי גבים, כיון שאינה מטמאתם - מפני שהם מחוברים ואין עליהם שם משקה - חוזר הדין שהטיפה מתבטלת ואין בכחה לטמא אפילו אם אדם נוגע בה, ורק אם נתלשו המים לרצון ושאר המים נעשים ראויים לקבל טומאה, הטיפה הטמאה חוזרת וניעורה ומטמאה את כל המים.

ונפרש בקצרה משנה א': המשנה מיירי באדם טמא ששתה ממי גבים, ותולים שודאי טיפה אחת - שנטמאה ממנו כששתה - נפלה מפיו או משפמו וחזרה למי גבים ונתבטלה שם, ושנינו שאם אדם טהור שתי מאותם מי גבים שמעורב בהם טיפה טמאה, או העלם בכלי טהור, או העלם כדי להדיח ככר, יש לחוש שהעלה גם את הטיפה הטמאה, והיא חוזרת וניעורה ומטמאה את כל שאר המים כיון שתלש את המים לרצון, [והשוותה שתי רביעית מים טמאים ונטמא מדרבנן, וכן מים טמאים נגעו בכלי וטימאוהו מדרבנן, וכן מים טמאים נגעו בככר וטימאוהו מדאורייתא]. אמנם כל שלא נתלשו לרצון אין המים מקבלים טומאה, ואף הטיפה הטמאה נתבטלה, ולכן ככר טהור שנפלה לשם לא נטמאה, וגם אם העלו את הככר לא נטמאה, משום שהמים שעליה נתלשו לרצון [כשלא נתכוין להדיחה], ולא חל עליהם שם משקה.

2. אמנם הראב"ד (הל' טומאת אוכלין פט"ו ה"א) פירש הטעם שמי גבים אינם מקבלים טומאה משום שנתלשו שוב אין עליהם שם מקוה. שנתלשו שוב אין עליהם שם מקוה.

פרפראות הפרשה

וְאֵתְחַנֵּן אֶל ה' וְכו' אֶעֱבְרָה נָא וְאֶרְאֶה אֶת הָאָרֶץ הַטּוֹבָה וְכו' וְשָׂא עֵינַיךָ יְמָ וְצַפְנָה וְתִמְנָה וּמִזְרָחָה וְרֵאָה בְּעֵינַיךָ כִּי לֹא תַעֲבֹר אֶת הַיַּרְדֵּן הַזֶּה (ג, כג-כו)

יש לפרש למה אחרי שהתפלל משה רבינו כל כך הרבה תפילות לא קיבל הקב"ה את תפילתו, ע"פ משל לשפחה שהלכה למלאות מים מן המעיין, ונפל לה הדלי לתוכו, והתחילה בוכה, ולא היה מי שישגיח בה להוציא את הדלי שלה, ואירע שבאה בת מלך למלאות שם מים בדלי של זהב, ונפל לה גם הדלי לבאר, התחילה השפחה לשמוח ולצחוק, אמרה לה הבת מלך, למה את צוחקת, אמרה, שעד עכשיו לא היה מי שיוציא לי את דליי, אבל עכשיו שיוציאו את דלי הזהב יוציאו גם את שלי.

כך היה עם משה, אילו היה נכנס משה רבינו לארץ ישראל היה כל אותו הדור אובד במדבר, עכשיו כשמת במדבר, כשיבוא הקב"ה להביאו משם יביא עמו גם את דור המדבר.

וזהו שנאמר בפרשת וזאת הברכה (לג, כא) **כִּי שָׂם חֶלְקֶךָ מִחֶקֶק סָפוּן; וַיִּתֵּא, רָאשֵׁי עַם צְדָקָת ה' עֲשָׂה, וּמִשְׁפָּטָיו עִם יִשְׂרָאֵל**, זה שמשה רבינו ספון בחו"ל כדי להביא את כל אלו שמתו בחוץ לארץ, וזו צדקה שעשה הקב"ה עם ישראל, כדי שבשעת תחיית המתים יבוא ראש העם הוא משה רבינו עמם.

וזהו שאומר הכתוב כאן: **'שָׂא עֵינַיךָ יְמָ וְצַפְנָה וְתִמְנָה וּמִזְרָחָה וְרֵאָה בְּעֵינַיךָ כִּי לֹא תַעֲבֹר אֶת הַיַּרְדֵּן הַזֶּה'**, היינו שא עיניך לד' כנפות הארץ שלשם נתפזרו, ותראה שלא תוכל לעבור קודם הירדן כדי שבתחיית המתים תזכה להביאם משם. (ילקוט מעם לועז)

בעניין אופן עמידת העם נגד הכהנים, ודין העם שבשדות

מבואר בשו"ע סימן קכ"ח סעיף כ"ד שעם שאחורי הכהנים אינם בכלל ברכה, אבל מלפניהם ובצדיהם אפילו מחיצה של ברזל אינה מפסקת, ולאחריהם נמי, אם הם אנוסים, כגון עם שבשדות, שהם שרודים במלאכתן ואינם יכולים לבא, הם בכלל הברכה.

אופן ברכת כהנים היא פנים כנגד פנים

ומקור הדברים בסוטה דף ל"ח. כה תברכו - פנים כנגד פנים, אתה אומר: פנים כנגד פנים, או אינו אלא פנים כנגד עורף [שאינן הציבור צריכין להסב פניהם לצד הכהנים רש"י]. ת"ל: אמור להם, כאדם האומר לחבירו.

דין העומדים בצדדי הכהנים

ושם דף לח: אמר אדא א"ר שמלאי בית הכנסת שכולה כהנים, כולן עולין לדוכן. למי מברכין - אמר ר' זירא לאחיהם שבשדות. איני - והתני אבא בריה דרב מנימין בר חייא עם שאחורי כהנים אינן בכלל ברכה. לא קשיא הא דאניסי הא דלא אניסי, [העומדין בבהכ"נ אחורי הכהנים לא אניסי אלא שאין הברכה חשובה עליהם לעקור רגליהם ולבוא לפני הכהנים להיות מתברכים פנים כנגד פנים כדת הלכך אינם בכלל ברכה כדאמר' כה תברכו פנים כנגד פנים. רש"י], ואח"כ אמרו בגמרא שאפילו אם יש מחיצה ביניהם אין זה הפסק דאמר רבי יהושע בן לוי אפילו מחיצה של ברזל אינה מפסקת בין ישראל לאביהם שבשמים. עוד מבואר שם שצדדין כלפניו דמי. וכתב הב"י שיש מחלוקת בין רש"י והרמב"ם באיזה אופן מיירי, דדעת רש"י שמדובר בצדדין שלפניו, אבל הרמב"ם והטור סוברים שצדדים שלפניו וודאי הוי כלפניו והגמרא מיירי בצדדין ממש, וע"ז אמרו שגם זה כלפניו דמי, וכן פוסק השו"ע.

האם פנים כנגד פנים

הוא דין לכתחילה, או שזה לעיכובא

והנה בשולחן ערוך הרב סכ"ג ול"ו כתב שכל הדין שצריך פנים כנגד פנים הוא רק לכתחילה אבל בדיעבד אין זה מעכב שהרי עיר שכולה כהנים כולם עולים לדוכן אף על פי שאין מברכין כאדם האומר לחבירו פנים כנגד פנים כמו שיתבאר עכ"ל, וכ"כ בהגהות הגר"ב פרענקל על מג"א סק"א, ועיי"ע בפרמ"ג מש"ז ט', ובדבר אברהם ח"א סימן ל"א אות ג'. [אמנם עיין במ"ב סק"נ שמבואר מדבריו שזה מעכב, ואולי אפשר ליישב קושיית האחרונים הנ"ל

שהרי כל מה שצריך פנים כנגד פנים הוא משום שצריך שהברכה תהיה כאדם המדבר עם חבירו, אמנם כל זה רק באופן שחבירו אינו אנוס, אבל כשחבירו אנוס ואינו יכול לדבר פנים כנגד פנים אז הדרך הוא גם לדבר פנים כנגד אחר, וכן כשחבירו אינו יכול כלל לבוא אז הדרך הוא לברכו מרחוק ודו"ק].

חידוש הביאור הלכה שהעומד בצדי

הכהן ממש צריך לסבב פניו לכיון הכהן

וכתב הביאור הלכה שהעומד בצדדים שלפני הכהנים צריך שיהיה פניו למזרח הצד שבו הכהנים עומדים, אבל העומד בצדדים ממש מסתברא דאינו מועיל לצד מזרח דפנים נגד פנים ילפינן בגמרא

מאמור להם כאדם שאומר לחבירו וזה לא שיכח כלל ששני אנשים ישבו בשוה ממש ומדברים וזה יהיה פניו פונה לצד מזרח וזה יהיה פניו פונה לצד מערב אלא יצדד פניו לצד הכהנים לדרום או לצפון, ואפשר שכשעומד בשווה עם הכהנים גם אם עומד ופניו לצד מערב כמו שהכהנים עומדים ג"כ בכלל ברכה הוא, שמצוי לפעמים שאדם המדבר עם חבירו עומד לצידו ולא דוקא כנגדו עכ"ל [אמנם מדברי הגהות ר"ב פרענקל הנ"ל מבואר שכן צריך לצדד פניו לכהנים ככה"ג עיי"ש].

מנהג החתם סופר

ויש לציין שהגם שמבואר כאן שהעומד בצדי הכהנים הם בכלל הברכה מ"מ מובא במנהגי חת"ס פ"ח שהחת"ס היה נוהג לעמוד ממש מול הכהנים, וההסבר בזה י"ל לפי מה שהבאנו לעיל מרש"י שהסיבה שעם שאחורי הכהנים אינם בכלל ברכה הוא משום שבזה שהם לא באים הם מראים שהברכה אינה חשובה בעיניהם, ועפ"י י"ל שכפי מה שמראה יותר שהברכה חשובה עליו כך חל עליו הברכה.

« המשך מעמוד א' »

"מקסים פאן"? יש עוד מישהו פאזור? מאיפה בא הקול?".

האב לטף את לחיו של יוסי, צבטה בחביבות ואמר: "בני הנקר! אף אחד לא נמצא פאזור! רק אני, אתה והתמוד נמצאים בצמק. הקול ששמעתי הוא הקול שלך. אתה צעקת "מקסים פאן", והקול שלך פגש את כתלי ההרים שמסביב וחרו אליך כמו שצא מפיך. המבין אתה, יוסי חביבי?".

אבא עצר לרגע, ואז המשיך: "דע לה, בני, שפך הוא הדבר גם בחיים עצמם. אם מפיך יצאו כל הזמן דברים טובים, יחרו אליך רק מתמאות ואהבה. תמיד תהיה אהוב על הסובבים אותך וחביב על כלם. אף אם תלילה תשפיע על סביבתך בקרת וחסר נעימות, מה שיחרו אליך הוא חסר פרגון ורחוק. לא עדיפה האפשרות הראשונה?".

יוסי הנהן בהבנה...

א גוטן שבת, העורך

מבחן חודשי בהלכה / 10

סימן קיד, א - קכת, ל

- א. לא אמר "מוריד הגשם" בימות הגשמים, מה הדין?
  1. אין מחזירין אותו | 2. מחזירין אותו.
  3. אם לא הזכיר טל - מחזירין אותו.
- ב. בימות הגשמים לא שאל מטר או טל, האם מחזירין אותו?
  1. לא שאל מטר - מחזירין אותו, לא שאל טל - אין מחזירין אותו | 2. הפוך מ-1 | 3. לא שאל מטר אך שאל טל - אין מחזירין אותו. לא שאל טל - אין מחזירין אותו.
- ג. מה נאמר על הרגיל לומר ד' דברים: "עשה למען שמך" וכו'?
  1. זוכה לאריכות ימים | 2. זוכה ומקבל פני שכינה.
  3. בן עולם הבא.
  - ד. על מי נאמר "הני יוהרא"?
    1. מי שמוסיף על שלש פסיעות בסיום תפילת י"ח.
    2. מי שאינו פוסע כלל בסוף תפילת י"ח.
    3. מי שמתפלל תפילת י"ח בקול רם.
  - ה. כיצד נקראת "אמן", שמחסר קריאת הנו"ן?
    1. אמן יתומה | 2. אמן קטופה | 3. אמן חטופה.
  - ו. ש"ץ שטעה בתפילתו, באיזה מקרה אינו חוזר?
    1. כשטעה בג' ראשונות בתפילת לחש | 2. כל מקום שהיחיד חוזר ומתפלל, אם טעה בו הש"ץ כשמתפלל בקול רם | 3. כשלא הזכיר "יעלה ויבוא" בשחרית של ר"ח כשמתפלל בקול רם.
    - ז. מתי צריכים הכהנים לעקור ממקומם לעלות לדוכן?
      1. כשמתחיל ש"ץ "רצה" | 2. כשאומר ש"ץ "מודים"
      3. שיעור שיגיע לדוכן עד שאומר ש"ץ "רצה".
    - ח. ביהכ"נ שיש שם שלשה עשר מתפללים, וכולם כהנים, כיצד ינהגו?
      1. שלשה יעלו לדוכן | 2. עשרה יעלו לדוכן.
      3. כולם יעלו לדוכן.
    - ט. באם עדיין לא התפלל או שכבר התפלל ונשא את כפיו ובא לבית הכנסת ומצא ציבור מתפללים, האם יכול לישא את כפיו?
      1. באם התפלל יכול לישא את כפיו ואפילו כמה פעמים אך לפני התפילה לא ישא את כפיו | 2. יכול לישא את כפיו אף שעדיין לא התפלל אבל לא יותר מפעם אחת ביום.
      3. בשתי האופנים ישא את כפיו.
    - י. באיזה אופן מותר לשאת כפיו אע"פ שיש מומין בידיו?
      1. באם זה מום עובר אף שהוא מאוד ניכר ומגונה.
      2. כשבני עירו רגילים בו ומכירים הכל שיש בו אותו מום.
      3. כשהולך באקראי לעיר אחרת ואין מכירים אותו.

מושגים במשנה / מאת הרב אשר שיק שליט"א

מח"ס ילקוט ביאורים על ששה סדרי משנה ותלמוד בבלי

מסכת מקואות

נאמר בתורה (ויקרא יא, לו) "אף מעין ובור מקנה מים יהיה טהור". שני דברים נאמרו כאן בפסוק: א. מעין ומקנה שהם מים המחקרים לקרקע, אינם מקבלים טמאה. ב. "יהיה טהור" - מטמאתו - מי שטובל בהם.

המים המחקרים שאמרנו, יש בהם שש דרגות זו למעלה לזו. והן מפרטות בפרק הראשון ממסכתנו.

המעלה העליונה היא מעין "מים חיים", מים זכים הנובעים מן האדמה. אכל "מקנה", מים שנקו במקום אחד כגון בבור, ויש בהם ארבעים סאה, אינם נחשבים מים חיים.

הנפקא מינה אם הם מים חיים או לא, לגבי טבילת זבים, שנאמר בהם "ורחץ בשרו במים חיים" (ויקרא טו, יא). והזאה על מצרעים, שנאמר בה "אל כלי חרש על מים חיים" (ויקרא יד, ה). וכן לגבי מי חטאת - המים שנותנים בהם אפר פרה אדמה, שנאמר בהם "מים חיים

משיב כהלכה

שאלה למעשה מתוך הנלמד השבוע בהלכה

היומית

שאלה: מה צריך להתפנות כשעונה אמן? [שו"ע סי' קכ"ד סי' ומ"ב סק"ח].

תשובה על שאלת השבוע

שאלה: מתי עדיף להתפלל על צרכיו הפרטיים בשומע תפלה, או אחר ששים שמוע? [מ"ב סי' קכ"ב סק"ח].

תשובה: כתב הח"י אדם: נכון וראוי לכל אדם להתפלל בכל יום ביחוד על צרכיו ופרנסתו ושלא ימוש התורה מפיו וירעו וירעו וירעו וישיהו כל יוצאי חלציו עובדי ה' באמת ושלא ימצא ח"ו פסול בירעו וכל מה שידוע בלבו שצריך לו, ואם אינו יודע לדבר צחות בלשה"ק יאמרנה אף בלשון אשכנז רק שיהיה מקירות לבו. וטוב יותר לקבץ תפלות על כל הענינים הצריכים לו אחר שסיים כל הי"ח מלקבצים בברכת שומע תפלה כדי ששפיצטרף לענות קדיש או קדשה יוכל לענות אחר אמירתו יהיו לרצון לכו"ע.

דרגות, וכפי שמפרטת המשנה בפרק ראשון. ומונינו לנו שצריך ארבעים סאה כדי לטהר?

נאמר בתורה "ורחץ במים את כל בשרו" (ויקרא טו, טז), שכל בשרו יהיה מכסה במים, ויערו חכמים שהם אמה על אמה ברום שלש אמות. בכמות כזו של מים כל גופו של אדם בינוני מתכסה במים. וישעור זה הוא ארבעים סאה.

מסכת מקואות היא מהלכות טהרות הנוגעות גם כיום הלכה למעשה. אם המקנה אינו כשר, ותטבל בו אשה נדה, נשארה בטמאתה, ויכולה להגיע לידי אסור כרת. ולכן אמר מרן החזון איש זצוק"ל שהקמת מקואות כשרים בכל מקום היא קודמת לכל צרכי הצבור האחרים.

אל כלי" (במדבר יט, יז). כל אלו אינם כשרים אלא במי מעין, מים חיים.

ויש מעין שאינו נחשב מים חיים, כגון שהיו מימיו "מכין", כלומר הכה טעמם, שהם קרים או מלוחים או חמים או אפילו פושרים. ואעפ"כ יש למעין זה מעלה על מקנה: מעין זה מטהר אף כשמימיו "זוחליו", שאינם עומדים במקום אחד אלא זורמים. מה שאין כן במקנה, שאינו מטהר אלא ב"אשברן", כלומר כשמימיו פנוסים ועומדים במקום אחד ואינם זוחלים.

מעין ומקנה של ארבעים סאה כשרים כצמור לטבילה, אף מים המחקרים לקרקע שאין בהם ארבעים סאה, אינם כשרים לטבילה ואינם מטהרים. אף הם עצמם טהורים. ויש בזה כמה

מבחן

במשנה לילדים / 578

מסכת טהרות פרק י משנה ז - מסכת מקואות פרק ב משנה ד

א. הזולף את הבור במחץ, והיה בודק ומכסה, ונמצא שרץ בחבית או במחץ או בבור, מה הדין?

- הכל טמא | 2. היא טמאה וכן טהורות.
- נמצא בחבית או במחץ - היא טמאה וכן טהורות, נמצא בבור - הכל טמא.

ב. מה מהבאים דינו כרשות היחיד?

- בין העגולים לנגין.
- כרם שלפני הבוצרים | 3. כרם שלאחר הבוצרים, ואף שהרבים נכנסים בזה ויוצאים בזה.

הדרך עלף מסכת טהרות, קביעות והתמדה הן לנו עטרות, ולנו לא נותר אלא לקוות, שנוזקה להשלים גם את מסכת מקואות.

ג. כמה מעלות במקואות?

- ארבע | 2. חמש | 3. שש.

ד. נפלו מים טמאים לתוך מי גבאים, ונפל כפר של תרומה, לדעת רבי שמעון מה דינו?

- בין שהדיח בין שלא הדיח - טמא.
- הדיח - טמא, לא הדיח - טהור.
- הדיח - טהור, לא הדיח - טמא.

ה. מי גבאים בשעת הגשמים, מה דינם?

- הכל טהור.
- הקרובים לעיר ולדרך - טמאים, הרחוקים - טהורים עד שיהלכו רב בני אדם.
- מחלקת.

ו. מי תמציות שלא פסקו, ושתה מהן טמא ואחר כך שתה מהן טהור, מה דינם?

- טמא | 2. טהור | 3. מחלקת.

ז. מעין שמימיו מועטים ורבו עליו מים שאובים, האם שוה למקנה או למעין?

- שוה למעין להטביל בו בכל שהוא ולטהר בזוחלים.
- שוה למקנה להטביל בו בארבעים סאה, ולמעין לטהר בזוחלים | 3. שוה למקנה לטהר באשברן, ולמעין להטביל בו בכל שהוא.

ח. אלו מים כשרים להזיה למצרעים?

- מים חיים.
- אף מים מפים.
- אף מים שאובים.

ט. הטמא בטמאה קלה, שאכל אכלים טמאים, וספק אם טבל או לא טבל, האם ספקו טהור?

- ספקו טהור | 2. ספקו טמא | 3. מחלקת.

י. לדעת חכמים, כמה מים שאובים פוסלים את המקנה?

- בתחלה - רביעית, על פני המים - שלשה לוגים.
- בין בתחלה בין בסוף - שלשה לוגים.
- בין בתחלה ובין בסוף - ארבעים סאה.

בהצלחה!

את התשובות ניתן לענות במערכת הטלפונית: 072-332-3020 עד יום שישי שאחרי סיום החומר, את כללי המבחנים ושמות הזוכים ניתן לשמוע במספר הנ"ל.

תשובות למבחני המשנה היומית פרשת חוקת

- מבחן לילדים מס' 572 -

- א. 1. ב. 3. ג. 1. ד. 2. ה. 1. ו. 2. ז. 3. ח. 2. ט. 3. י. 1.

- מבחן שבועי מס' 272 -

- א. 3. ב. 2. ג. 1. ד. 3. ה. 1. ו. 2. ז. 1. ח. 1. ט. 2. י. 4.

